

POKROK ZÁPADU

ZALOŽEN ROKU 1871.--ROČNÍK XXVII.

OMAHA, NEB., V ÚTERÝ 21. ČERVNA 1898.

Dvojtýdenník: ROČNÍK VI. číslo 80.

Opětná střelba na Cairns.

Španělové trpí tam nedostatkem

Cílí naše výprava na Porto Rico?

Krvavé boje u Manily.

Povstalci filipínští prohlásili neodvislost.

U Santiaga.

Až do neděle nedošly žádné zprávy o tom, že by loďstvo naše, vezoucí hotovost k útoku na Santiago a k vpádu na Kubu, bylo se tam objevilo. Jak jsme minule sdělili, očekávalo se, že do soboty asi přirazí k válečnému loďstvu našemu, však toto očekávání se nespěšně nepočetlo, proto, že loďstvo ubírá se k cíli svému volněji než se očekávalo, musíc se říditi dle plavby lodí nejvolnějších, tak aby se pohromadě udrželo. Dle nedělních zpráv z Washingtonu očekáváno tam bylo, že loďstvo transportní přirazí k válečnému ne později než někdy během nedělního dne. Není však vymezena doba, že loďstvo jest již na místě. Zprávy o tom potlačeny, ne-li z Madridu se sděluje, že dle soukromných zpráv, do New Yorku došlých, generál Schafter již přistál u Santiaga a podnikne útok proti městu neodkladně. Budiž tomu jakoliv, jisto jest, že v tyto dny přikročí se k dobývání Santiaga do opravdy, po zemi i moří.

V nedostatků zprávy o nových bojích sdělují se bližší zprávy z okolí Santiaga o spustošení následkem útoku lodí našich v první polovici minulého týdne. Někteří z baterií španělských prý byly nadobro a mimo vši obnovu pobourány. Za střelby bylo pozorováno španělské důstojníky poraněti s těsnými meči a nutiti vojny ke střelbě, což se považuje za patrnou známku zmatčenosti vojska španělského. Nařízení, kteréž dal admirál Sampson bylo: "Napřed umlčte baterie na břehu, a pak pokračujte ve střelbě, pokud opevnění nebudou pobořena." Tento rozkaz byl proveden dokonale a nesčetné houfy supů, kteří krouží nad bojištěm, jako vlaštovky kol komínů, podávají důkaz o tom, že španělové utrpěli velkých ztrát.

Pevnost Morro byla až posud setřena, z příčiny té, že dle zprávy podané admirálu našemu, nalezájí se v ní uvezení hrdinští zajatci ze zásobního parníku Merrimacu. Nyní prý obdržel gen. Sampson zprávu, že zajatci v pevnosti té již více drženi nejsou a proto prý hodlá útočiti na pevnost dynamitovými děly křižáku Vesuvius. Jeden výstřel dobře miffený postčí ku úplnému zničení celé pevnosti. O osudu zajatců aneb době, kdy vyměnění budou, není ničeho známo. Minulý týden se oznamovalo, že vláda španělská dala gen. Blanco úplnou moc zajatce vyměnit, však koncem týdne sdělováno bylo z Havany, že generál Blanco oznámil veliteli našeho loďstva u Havany, že nemá žádného zajatce. Hobsona a jeho mužstvo vyhledávají. V polovici minulého týdne vláda španělská prý prapor na pevnosti Morro smutečně, vytažen pouze do polovice stěžně a

není známo, co by to znamenalo, jestli snad bylo to oznámení americkému loďstvu, že věžnové-zajatci jsou mrtvi, aneb byli to smutek nad ztrátou důstojníků padlých v útoku. Z Madridu sděluje se, že prezident McKinley zaslal admirálu Cerverovi a generálu Pandovi oznámení, že bude je osobně držeti zodpovědnými za životy poručíka Hobsona a jeho spoluzajatců. Nad tím prý jsou španělové velice rozhořeni, jelikož prý se tím podezřívá vojenská čest jejich a může prý býti, že proto odmítnou výměnu zajatců.

Španělský generál Pando jest prý na pochodu s vojskem z Havany do Santiaga, aby ohroženému místu přispěl. Povstalci pod gen. Garcia, Castillo, Priz a jinými vůdci hromadí se vojsku španělskému v cestu a chtějí jeho cestu do Santiaga překaziti.

Kubánský pilot, Juan Santos, přijel v neděli s americkou lodí do Key West a sděluje, že byl v Santiagu, kdež nalezá se španělská posádka čítající 15,000 mužů. V přístavu leží španělské lodě Christobal Colon, Vizcaya a Almirante Oquendo, dva menší křižáky, dvě torpédové lodě, a starší dělová loď Reina Mercedes, z kteréž však děla odstraněna a na břeh vysazeny, aby tu sesílily baterie po břežní. Stěžně potopeného Merrimacu vyčnívají z vody. Lodě španělské prý mají plný počet námořnictva, avšak toto jest vesměs myslí pokleslé, hledíc neodvratnému svému osudu vstříc. Španělové mají prý velmi silné strážné na všech cestách, vedoucích do Santiaga avšak dělostřelectvo jest nepatrné. Jeden španělský plukovník a 17 vojáků, kteří byli zajati u Guantanamo, drženi jsou na zásobní lodi Abarenda a nabídnuti byli španělům za výměnu za zajatce z lodi Merrimac, však nabídka tato dosud přijata nebyla.

Bylo by to možným?

Dnešní ranní zprávy přináší pověst, že snad výprava americká, která vyplula z Tampa ve Floridu, má vlastně za cíl přístav San Juan v Porto Ricu. Z Kingstonu na Jamice se sděluje, že prý tam přijel bostonský parník, kterýž potkal 24 dopravních lodí amerických, plujících východní úžinou mezi ostrovy směrem k Porto Ricu. Až to není nemožným, jest to sotva pravdě podobným.

V zálivu guantanamském.

Mezi tím, co u Santiaga panoval trochu klid, duněla děla v pátek opět v zálivu guantanamském. Kubánští zvědové donesli zprávu, že shromažďuje se španělská péchota i jízda na břehu mezi městem Caimanera a táborem amerických námořníků. Bylo to patrně sbírání sil za účelem útoku na tábor našich a proto vyslány Texas, Marblehead a Suwanee, aby nepří-

tele zapudily. Střelba započala o deváté hodině ranní a trvala hodinu a když skončila, nebylo viděti španěla na pět mil kolem. Mezi střelbou přijela do zálivu též Oregon, aby se zásobila uhlím, a také z té několik střel bylo vysláno. Nejen na tábor španělský, nýbrž i na město Caimanera samo bylo útočeno a v městě velké škody střelami způsobeny.

Posel, nesoucí zprávy od velitele v Guantanamo byl zachycen a ze zpráv těch vysvitá, že nalezájí se španělové ve stavu beznadějném. Zpráva datována jest dne 13ho června a počíná vypsáním útoku na Caimanera v předcházející sobotu a vysazení posádky na břeh. Praví se v ní dále, že španělská děla nemohou zápoliti s americkými, jelikož nenesou tak daleko a nemohou tedy dostihnouti amerických lodí. Dále sděluje, že podmorská lana byla přefiznuta a tak telegrafické spojení přerušeno. Též sděluje, že vojsko dostává pouze poloviční porce a i při tom že nevydrží déle než do konce měsíce, zejména s chlebem, jelikož není mouky, ani možnost jí obdržeti. Též čininu je nedostatek a nějaké zásoby získal pouze jen tím, že zmocnil se zásob v lékárnách.

Boj u Manily.

Čím dále tím hůře chodí to se španěly u Manily. Povstalci, svírající město, kolikolem soustředili své síly a útočí čím dále tím úsilovněji. Z Londýna se sčleluje, že došla od velitele Augustiho telegrafická zpráva do Madridu, že se poměry tam horší každým dnem. Španělské vojsko nemůže déle vzdorovati hladu. Nalehá, aby byly mu posily poslány a má za to, že eskadra Camarova nalezá se na cestě k Filipínám. O útocích, podnikaných počátkem tohoto měsíce, sděluje se následovně: Boj o kamenný klášter v starém Cavite byl jedním z nejkrvavějších a nejhrubších v této válce. Klášter jest pevnou budovou, mající zdě pět stop silné. Dne 1. června vyslal Augusti 2000 řadového vojska z Manily k vypuzení bojovníků Aquinaldových z Cavite. Po celodenním zápase španělové byli nazpět zapuzeni a květ mužstva i důstojnictva hledal ochrany v klášteře. Úmysl Aquinaldů byl je vyhladověti, avšak dne 6ho seznal, že dostávají potřebné zásoby a proto počal na klášter útočiti horskými děly. Zatím Augusti poslal 4000 vojska proti povstalcům. Tomu se postavil Aquinaldo vstříc, podnikaje na ně útoky v menších četách. Při prvním útoku padlo 150 španělských vojáků a jeden podplukovník. Při druhém útoku padlo 60 španělů a 4 důstojníci. Tak obnovovány útoky až 900 španělů bylo mrtvých a ostatní přinuceni byli k ustupování, při čemž však neustále na ně útočeno. Počítá se, že španělové ztratili 2100 mrtvých, raněných a zajatých. Dne 9ho vzdal se klášter po útocích, trvajících pět hodin. Při dobývání zabito bylo 90 a 250 zajato. Dle zprávy zasláné dne 14ho června vyslovil se vůdce povstalců filipínských, Aguinaldo, jak následuje: "Chci dáti vědět Americe, že jsem lidským. Španělský guvernér vysadil cenu \$25,000 na mou hlavu. Byl jsem otráven jednou a pobodán jeho bojovníky. Moji generálové zajali jeho manželku a dítka a nakládáme s nimi královsky i dame jim svobodu. Slibil jsem americkému konsulu Wildmanovi, že zapomenu a odpustím. Považuju admirála Deweyho za

lva manilského a děkuji Americe z celého srdce, že nám dali Wildmana a Williamse. Jsou to mužové obdivuhodní v jejich snaze, aby sprostili mou zem španělského ukrutství a hrabivosti. Bůh a dějiny jim odplatí. Já nemyslím, že Amerika prodá Filipíny tomu, kdo víc za ně dá!"

Filipíny svobodnými.

Zprávy z Hong Kongu ze dne 20. t. m. sdělují, že dne 12. prohlásil povstalecký generál Felipino ve starém Cavite neodvislost Filipin a zřídila prozatímná vláda. Gen. Aguinaldo zvolen byl prezidentem nové vlády a Daniel Piondo náměstkem. Vláda tato prý nebude klásti odpor ani protektorátu, ani obsazení ostrova Američany.

Povstalci vítězí nejen u Manily nýbrž i v jiných provinciích ostrova. V Bulacan zjaly guvernéra a posádku o 300 mužích. V Batangas padl do zajetí guvernér se 450 muži. V Pampanga jest guvernér s posádkou obležen.

Uvítání našich lodí v Havaii.

Do Victoria, B. C., přijel v sobotu parník Miowera, kterýž vyjel z Honolulu dne 10ho června a přivezl následující zprávu: "Dopravní loď Spojených Států Pekin, Sidney a Australia přijely do Honolulu dne 1. června. Plavbu měly příjemnou a skoro po celý čas jely pospolu, ačkoliv Pekin a Australia musely umírniti svůj běh k vůli Sidney. Na Australia událo se osm případů onemocnění osypkami. Onemocnění byli odděleni od ostatních a umístěni na sverku hofejší paluby. Když loď přistála, tehdy lékaři již nemoc úplně ovládali. Jakmile byly lodě z Honolulu spatřeny, vypraveno vojsko k jejich uvítání. Přistaviště bylo obsazeno lidem a když lodě vjely do zálivu, nebylo provolávání slávy na uvítání konce. Nikdy dříve nebylo v Honolulu takového nadšení, jako za této příležitosti. Jelikož již bylo pozdě, nebylo nikomu dovoleno z lodí vystoupiti na pevninu toho dne, až teprve druhý den ráno. Během dne druhého poskytováno bylo námořnictvu co si jen přálo. Výbor občanů zaopatřil volnou jízdu po kárách i v jiných povozech. Většina mužstva z lodí navštívila Walkiki a jiaá zajímavá místa, bavili se vůbec dle možnosti. O polednách dával prezident Dole audienci důstojníkům výpravy a schodiště exekutivní budovy i nádvorí byly za té příležitosti velkým davem lidí přeplněny. V pátek dne 3ho června uspořádána byla zábava pro vojny v sadě při exekutivní budově. President Dole vítal všechny a seznamoval se s jednotlivými. Ženské uspořádaly vojínům hostinu. Dne 4. června opustily lodě Honolulu, vypluvše k Manille. Na křižáku Charlestonu počali zdvihati kotvy o sedmé hodině a hned na to vypluli do zálivu, očekávaje před zálivem druhé tři lodě dopravní, kteréž vyjely na moře as o desáté hodině. Charleston pak je následoval. V Honolulu zásobily se lodě 1600 tunami uhlí. Ze všech 2500 mužů na těchto lodích, pouze dva zde desertovali, a sice od oregonského pluku. Dva jiní byli ponecháni a sice jeden byl propuštěn pro nespůsobilost a druhý co nemocný ponechán byl v nemocnici.

Časopis Hawaiian Star ze dne 3. června, pokud lodě naše ještě tam meškaly, otiskl pověst, že prý učiněn tam byl pokus vyhodit loď City of Pekin výbuchem a sice

psal: "Jestli jest pravdivou pověst, která dnes panuje, pak Honolulu bylo by málem bývalo svědkem události tak strašné, jako se přihodila lodi Maine a asi tím-ž způsobem. Vypráví se totiž, že byl učiněn pokus zapáliti prachárnu na Pekin a týž zmařen v nejvyšší čas. Tvrdí se, že jeden z vojáků dopaden byl právě an upravoval lunt, kterýmž prachárna vyhrozena býti měla. Nalézalo se v ní 400 tun prachu a byla bedlivě střežena. Zlosyn prý jest nyní pilně hlídán a až Pekin vypluje na širé moře, bude oběšen na ráhu. Největší tajemství se ohledně toho udržuje, tak aby se slavnostní nálada nepokazila. Domnělý vinník jest prý pološpanělem". Uveřejnění toto způsobilo ovšem velikou sensaci. Vojenští důstojníci na lodi popírali pravdivost této pověsti, avšak způsobem nerozhodným a dle jiných okolností má se za to, že pověst jest pravdivou. Někteří z důstojníků na lodi připustili, že polokrevný španěl se na lodi nalezá a dva občané honolulští tvrdí, že viděli na lodi muže v železích a pilně střeženého.

Vláda hawaiská přátelskou.

Španělský konsul v Honolulu protestoval u vlády hawaiské proti porušování neutrality, pokud trvá válka mezi španělskem a Amerikou a vyžádal si potvrzení příjmu protestu. Vláda hawaiská prostřednictvím ministra zahraničních záležitostí odpověděla na protest ten jak následuje: "Odpovídaje na notu vaši ze dne 1ho, mám tu čest říci, že následkem důvěrných poměrů, kteréž nyní trvají mezi touto vládou a Spojenými Státy, vláda tato nevydala žádnou proklamaci neutrality, vzhledem k nynějšímu zápasu mezi Spojenými Státy a španělskem, nýbrž naopak nabídl Spojeným Státům výhody a pomoc svou, z kteréž příčiny vašemu protestu nemůže být věnována žádná další pozornost, než-li jen potvrzení, že byl též obdržén."

Další posily pro Deweyho.

Generál Merritt & Otis po delší poradě minulé soboty usnesli se na tom, že příští výprava, vezoucí další posily Deweymu vyjeti má ze San Francisco ve čtvrtek tohoto týdne a sice odjede třináctý pluk minnesotský, a sedmý kalifornský. Dále dva prapory z Idaho, jeden z Wyomingu, dva ze severní Dakoty a baterie G. a L., z třetího pluku dělostřelectva řadového Spojených Států.

Prorazili blokádu.

Z Kingston, Jamaica, se sděluje, že třem velkým zásobním parníkům s velkým množstvím zásob a potravin pro vojsko v Havaně podařilo se proniknouti do Cienfuegos a zboží své vyložit, odkud po dráze dopraveno bude do Havany. Pochybuje se, že by co ze zásob těchto mohlo dopraveno býti až do Santiaga.

Už zas jednou vypluly.

Kdo ví již po kolikáté sděluje se, že loďstvo španělské, jež kotvilo v přístavu kadizském vyplulo k neznámému cíli, tentokrát prý se to stalo minulý pátek o páté hodině ranní. Pelayo, dva křižáky, tři torpédové lodě, Patriota a Rapido (bývalé hamburské lodě Normania a Columbia) prý tvoří eskadru. Alphonso XIII. zůstal prý zpět. Loďstvo vyplulo prý pomalu ze zálivu a rychlostí tři uzly za hodinu ubíralo se v jihozápadním směru, kdež z obzoru zmizelo. Ministr námořnictva